

POWINSZOWANIE

IASNE OSWIECONEMU XPAŁĘCJU SMCS

PRYMASOWI.

N^o

ZŁOZONE

Z Delegacyi Biskupa Smoleńskiego przez iego Ko-
adjutora.

Roku 1785. Dnia 10. Kwietnia.

Opatrzność tak chciała, aby Dyecezya Smoleńska, idąc już podwakroć za losem tej Ojczyzny, mi-
łej nam zawsze, choć nieszczęśliwej, raz Katedrę swo-
ją i majątek, drugi raz pozostałą jeszcze od pierwszej
kleśki część trzody utraciła.

Został gospodarz bez domu: pasterz bez owczar-
ni: pomocnicy iego w rozszypce: świetne imię bez czyn-
ności; aby się przez nich pamięć tylko utrat kraio-
wych, a Kościoła szwankow w czułych umysłach od-
nawiała.

W tym godnym litości stanie naszym, nie mając
w zbiorze Kapitulnym wyręcających nas tłumaczów,
zgrupadziłiśmy do serca nayżyczliwsze chęci: a głos
Prawdy i Uprzeymości od niego delegując, niesiemy sa-
mi przed oblicze J. O. W. X. Mci Dobrodzieia uroczy-
ste nowo dostąpioney godności powiniszowanie.

38
Uznajemy w osobie jego najwyższego w kraju
Pasterza: prowincyi Metropolita: Stolicy Apostol-
skiej Legata: Królestwa i W. X. Lit: Prymasa: a w
rzędzie Senatu pierwszego Pana, i zastępnice Tronu
miejsce trzymającego Xiążęcia.

Tak poważne urzędu prerogatywy łączysz W. X.
Mc ze krwią płynącą w tych ręku, z których obficie na
nas wszystkich łaski płyną. Słusznym więc prawem
odbierasz od nas hold należyty, iako pierwsze w Na-
rodzie miejsce posiadający, i iako brat Króla, Oycy
Ojczyzny i naszego.

Miała Polska wielu Prymasów: w tym stopniu na
którym jesteś W. X. Mc, liczył raz tylko wiek pię-
tnasty *Fryderyka*, a ośmnaśty liczy teraz *Michała*,
braci Królów i razem Arcybiskupow.

Ale gdy my z powołania młodsi, schylamy przed
wyższym Pasterzem głowy nasze, iak niegdyś bracia
przed Jozefem snopki swoje *manipulos adorantes*;
czyniąc to ulżanowanie pierwszemu miejscu, czyniemy
razem cnocie, zdadności i zasłudze na nim zasiadają-
cey.

Los urodzenia uczynił W. X. Mc najbliższym do
najwyższych w Duchowieństwie Polkim urzędow. Nie
pada zazdrość na wielkich; bo im fortuna do tego pra-
wo daie. Tę purpurę, którą dziś na nim widzimy z
z radością, mogliśmy widzieć podwakroć dawniej bez
podziwienia; gdybyś W. X. Mśc obrawłszy sobie stan
duchowny, myślał tylko iak na nim postąpić, a nie
iak dobrze na nim czynić.

Złamała cnota prawo szczęścia: uchyliła mężnie
pochlebne jego ofiary: lecz razem naukę dała; że do-

372
pełniać dzielnie urząd pasterki, w Świątyni, a Sena-
torski w przybytku Rady, ten tylko może i godzien,
kto ciężar nieoddzielnych od urzędu obowiązków czu-
ie, i onych się lęka.

Przymiując one W. X. Mc z boiaźnią i nieufno-
ścią sobie: wykonałeś z chwałą dla siebie, a pożytkiem
dla Kościoła i Ojczyzny.

Katedra Płocka przez lat kilkanaście posiadana, a
przy niej dostojność Senatorska, ukazały iawnie pu-
bliczności; że te oba znakomite stopnie nietylko brat
królewski świetnością urodzenia zdołał; ale razem mąż
w przeniknieniu trafny, w trudnościach przytomny, w
postanowieniach stateczny, wykonać ich powinności u-
miał: a gardząc płonnym intryg i podchlebstwa ro-
dzaiem, cnocie, nauce i pracy drogę do Tronu i nad-
grody wskazywał.

A wszakże Dyecezya mądrze urządzona, Eduka-
cja hojnością i naysławniejszą, ile być mogło, ustawa-
mi wsparta, Rada pod kilkąletnią w niej prezyden-
cją gruntownością zdań zasiloną, uwalnia mię od mi-
łych wielkiej i zacney duży panegirykow, *ubi res,
non verba loquuntur.*

Z temi to zasługami poprzedniczymi, gdy W. X.
Mśc na godność Prymacyalną wstępujesz, usłamy JO.
Panie, że iako cię nieba na zasłonę i twierdzę Ducho-
wieństwa w tych nie nader pomyslnych dla niego cza-
sach powołały; tak cię uczynią przewodnikiem do
wskrzeszenia w nim ducha oycow, ducha Kościołowi i
Ojczyźnie pożytecznego.

Miło zaiste wspomnieć, iak ta Hierarchia Polska
pod czuynym Pasterzow okiem rządna, uczona, powa-

710
zna, na najwyższe w kraju względy, szacunek i u-
fność zasługiwała. Łączone iey staraniem nierozzerwa-
nym iedności węzłem Tron z Ołtarzem, prawo boże ze
świeckim, nie czyniły w różnicy stanów ferc podziału
i umysłow rozdroża: bo pracując wżyscy, choć w o-
brębie urzędow i powinności oddzielnych, składali ied-
ność dobra publicznego. Przykład i nauka kapłanow
była przewodnią do cnoty: a ta rozśiewając szaco-
wne zgody, pokoiu, miłości oyczyzny i Króla, religii
i praw poszanowania, upominki, i wracając się do swe-
go źródła, wkładała ieden wieniec użytecznego oby-
watelstwa na iey sprawców i naśladowców.

To upłynionych wiekow zwierciadło, z prochow
swoich otarte stawiając W. X. Mc przed oczy nasze,
wznowisz bez pochyby czasy owe; kiedy poprzednicy
iego wielcy Prymasowie, Trąba z Łalkim nauką, Karn-
kowski gorliwością, Czartoryski darem iednania umy-
słow, Ollzowski biegłością w sprawach publicznych Na-
rod ten i Kościół Polski ozdabiali.

Jak nam iest miło widzieć na czele Duchowień-
stwa i Senatu urodzeniem, wiekiem i godnemi przy-
miotami kwitającego Prymasa; tak czujemy w sobie
łódką powinność prosić Boga za długie iego życie;
abyś W. X. Mc Dobrodziey dotąd tę godność piašto-
wał, póki się ządania nasze i nadzieie nie wypełnią. A
kiedy go los, naturze ludzkiej powszechny, uczynić nie
może wiecznym; niech pamięć dzieł iego dla Oyczy-
zny, Kościoła, przyjaciół i slug wiernych, po długim
lat czerstwych obiegu, w fercach potomności uczyni
nieśmiertelnym.